Informácia pre spotrebiteľov – zvýšená opatrnosť pri kúpe vianočných svetelných reťazcov

K Vianociam neodmysliteľne patrí vianočný stromček osvetlený elektrickým svetelným reťazcom. Ako však ukazujú výsledky kontrolnej činnosti Slovenskej obchodnej inšpekcie (ďalej len „*SOI*“), svetelné reťazce okrem radosti môžu narobiť aj množstvo starostí, dokonca môžu byť príčinou úrazu elektrickým prúdom alebo vzniku požiaru. Na základe každoročných negatívnych zistení v sortimentnej skupine vianočných svetelných reťazcov SOI odporúča spotrebiteľom, aby pri ich nákupe venovali náležitú pozornosť a uprednostnili predajcov so stálym miestom predaja pre prípadnú možnosť reklamácie výrobku. Spotrebitelia by si mali pred kúpou výrobku nechať tento rozbaliť a predviesť a vyžiadať doklad o kúpe. Návod na použitie, podmienky záruky a iné informácie pre spotrebiteľa musia byť v slovenskom jazyku.

SOI každoročne vykonáva kontroly zamerané najmä na overovanie technických vlastností vianočných svetelných reťazcov, ktoré deklarujú ich výrobcovia. SOI každoročne zistí na trhu vysoký počet týchto výrobkov, ktoré sú z hľadiska ich technického vyhotovenia nebezpečné, t. j. predstavujú pre spotrebiteľa riziko ohrozenia jeho bezpečnosti a zdravia.

Odporúčame preto spotrebiteľom, aby si pri nákupe vianočných svetelných reťazcov všímali najmä:

- údaj o výrobcovi a dovozcovi,
- označenie CE,
- návod na použitie, či tento obsahuje bezpečnostné inštrukcie v slovenskom jazyku,
- informácie o vhodnosti výrobku pre vnútorné alebo vonkajšie použitie,
- samotné vyhotovenie svetelného reťazca:

- dĺžka kábla medzi vidlicou a prvou objímkou musí byť min. 1,5 m,
- vonkajší priemer vodičov s izoláciou cca. 1,5 mm,
- pri svetelných reťazcoch určených aj na vonkajšie použitie stupeň ochrany proti vniknutiu prachu, pevných predmetov a vlhkosti (min. IP44),
- pevnosť samotného reťazca (káblov, zariadenia na zmenu režimov svietenia, prívodnej šnúry a pod.).

Poznámka
Povinné informácie ako obchodné meno alebo ochranná známka výrobcu, označenie typu alebo označenie série, šarže alebo iného údaju, ktorý umožní identifikáciu svetelného reťazca, a označenie CE, musia byť uvedené priamo na výrobku alebo k výrobku pripojené formou tzv. návlečky.

Pre ochranu spotrebiteľov uvádzame, že zoznam doteraz zistených modelov/typov svetelných reťazcov, ktoré boli kvalifikované ako nebezpečné výrobky, a ktoré SOI zistila na trhu v Slovenskej republike v predchádzajúcich predvianočných obdobiach, je možné nájsť na tomto odkaze internetovej stránky SOI.

Výsledky celoslovenskej kontrolnej akcie na prelome rokov 2025/2026

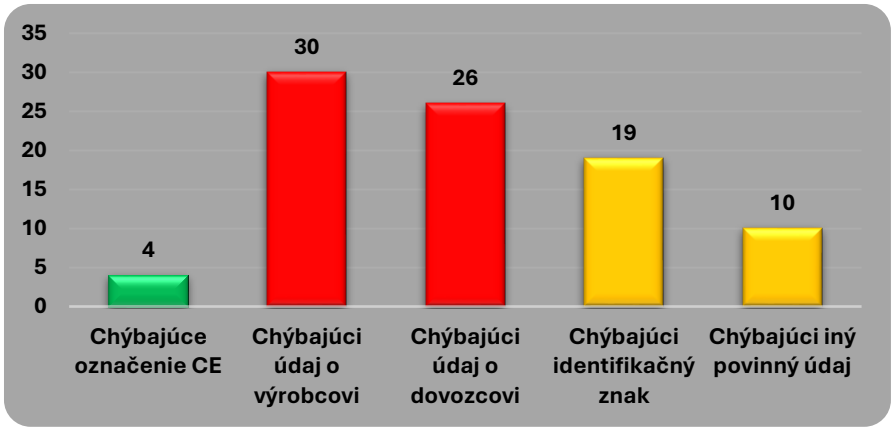
V období november 2025 až január 2026 vykonali inšpektori SOI v rámci celoslovenskej kontrolnej akcie, zameranej na dodržiavanie predpísaných požiadaviek vzťahujúcich sa na svetelné reťazce, celkovo **95 kontrol**. V 80 prípadoch išlo o kamenné prevádzkové jednotky a v 15 prípadoch išlo o kontroly elektronických obchodov (e-shopov). Nedostatky boli zistené v **31 kamenných prevádzkových jednotkách** a **9 elektronických obchodoch**, čo predstavuje **42,11 % prípadov so zisteným nedostatkom**. Celkovo bolo prekontrolovaných **186 druhov** svetelných reťazcov pričom nedostatky boli zistené u **70 druhov** v celkovej hodnote **14 479,04 €**, čo predstavuje **37,63 %**.

Predmetom kontroly boli vianočné svetelné reťazce triedy ochrany II na vnútorné aj vonkajšie použitie bez ohľadu na krajinu pôvodu. Kontrola bola zameraná nielen na povinné označovanie, sprievodnú či technickú dokumentáciu, ale aj na kontrolu technických požiadaviek s dôrazom na kontrolu bezpečnosti svetelných reťazcov.

Zistené nedostatky v povinnom označovaní:

- chýbajúce označenie CE – **4 druhy**,
- chýbajúci údaj o výrobcovi – **30 druhov**,
- chýbajúci údaj o dovozcovi – **26 druhov**,
- chýbajúci identifikačný znak – **19 druhov**,
- chýbajúci iný povinný údaj – **10 druhov**.

Graf č. 1 – Zistené nedostatky v povinnom označovaní

Najčastejšie zisteným nedostatkom bolo chýbajúce označenie obchodným menom alebo ochrannou známkou výrobcu s plnou adresou. Z celkového počtu **70 druhov**, ktoré neboli

v súlade s predpísanými požiadavkami, až **30** z nich nebolo označených obchodným menom alebo ochrannou známkou výrobcu, čo predstavuje **42,86 %**.
Pod pojmom *iný chýbajúci údaj* si možno predstaviť údaj o menovitom napätí alebo rozsahu menovitého napätia celého (kompletného) reťazca, o menovitom príkone alebo rozsahu menovitého príkonu celého (kompletného) reťazca, značke svietidla triedy II a značke svietidla triedy III, ak sú aplikovateľné. V niektorých prípadoch 1 druh svetelného reťazca vykazoval súbežne viaceré nedostatky.

Zistené nedostatky v technickej dokumentácii:

- nepredložené EÚ vyhlásenie o zhode – žiadané pri **186 druhoch**, z toho pri **34 druhoch nebolo predložené**,
- nepredložená technická dokumentácia – žiadaná pri **40 druhoch**, z toho pri **34 druhoch nebola predložená**.

Vzhľadom na to, že vypracovanie technickej dokumentácie, vrátane EÚ vyhlásenia o zhode patrí medzi elementárne požiadavky, ktoré musí výrobca splniť pred uvedením svetelného reťazca na trh SR/EÚ, ide o veľmi závažné zistenia. Je taktiež nevyhnutné uviesť, že distribútor, t. j. aj **predávajúci, je povinný predložiť orgánu dohľadu príslušné časti technickej dokumentácie, potrebné na preukázanie zhody svetelného reťazca s príslušnými právnymi predpismi.**

Kontrola bezpečnosti – výsledky testovania

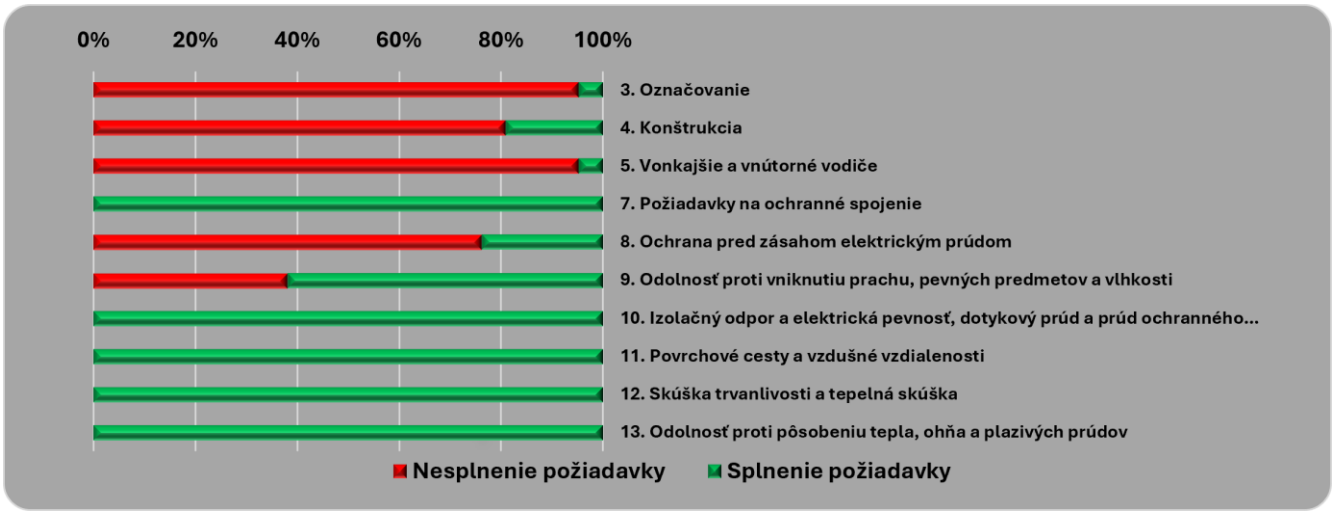
Na overenie technických vlastností, t. j na overenie, či vlastnosti svetelných reťazcov, ktoré deklarujú ich výrobcovia, naozaj zodpovedajú skutočnosti, a či sú z hľadiska ich technického vyhotovenia bezpečné, odobrali inšpektori SOI celkom **21 druhov** svetelných reťazcov z priamej ponuky pre spotrebiteľa.

Svetelné reťazce patria medzi výrobky, ktoré predstavujú zvýšené riziko ohrozenia bezpečnosti, na ktorého zmiernenie alebo odstránenie sú ustanovené základné požiadavky v Nariadení vlády SR č. 148/2016 Z. z. o sprístupňovaní elektrického zariadenia určeného na používanie v rámci určitých limitov napätia na trhu a v Nariadení vlády SR č. 127/2016 Z. z. o elektromagnetickej kompatibilite a **v príslušných harmonizovaných technických normách**. V prípade svetelných reťazcov, pokiaľ ide o nebezpečenstvo úrazu elektrickým prúdom alebo vzniku požiaru, ide o technickú normu *STN EN 60598-1 Svietidlá. Časť 1: Všeobecné požiadavky a skúšky v spojení s STN EN 60598-2-20 Svietidlá. Časť 2-20: Osobitné požiadavky. Svetelné reťazce.*

Výsledky testovania v akreditovanom laboratóriu preukázali, že:

- **1 druh** nebol v súlade s požiadavkami technických predpisov,
- **20 druhov** predstavovalo pre spotrebiteľa vážne riziko ohrozenia zdravia a boli **nebezpečnými výrobkami**.

Graf č. 2 – Výsledky testovania podľa harmonizovanej normy STN EN 60598-1 v spojení s STN EN 60598-2-20

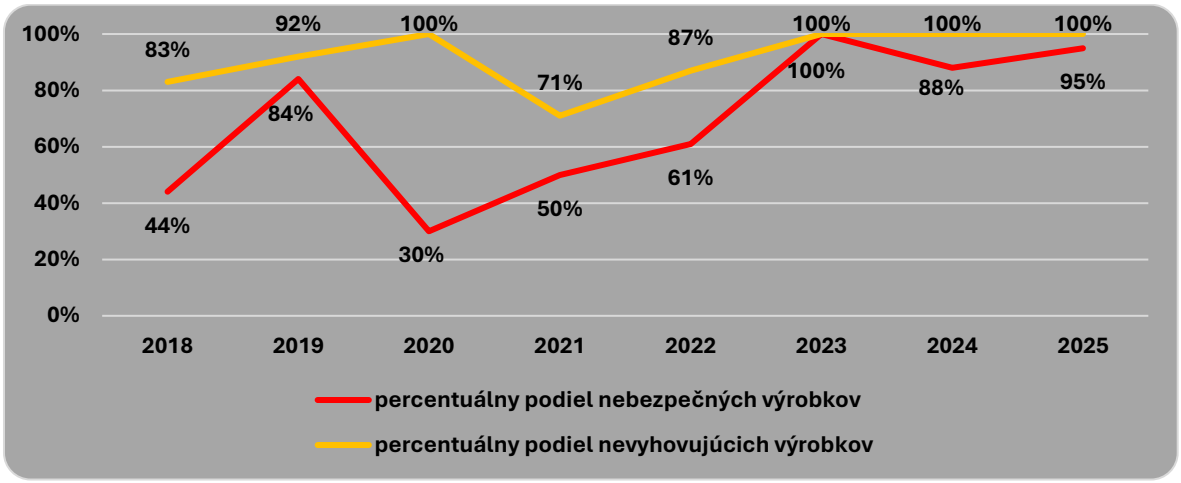

Nasledujúce zistené nedostatky môžu predstavovať nebezpečenstvo úrazu elektrickým prúdom a vzniku požiaru:

- **nedostatočná mechanická pevnosť svetelného reťazca - možný prístup k živým častiam**,
- nedostatočný menovitý prierez vodičov,
- nedostatočná ochrana proti vniknutiu vlhkosti,
- nedostatočná dĺžka kábla medzi vidlicou a prvou objímkou.

*Z dôvodu, že viac ako **95 %** svetelných reťazcov, ktoré podliehali testovaniu predstavuje vážne riziko ohrozenia bezpečnosti a zdravia spotrebiteľa a celkovo **100 %** testovaných druhov nespĺňalo niektorú z technických požiadaviek, bude SOI pokračovať v pravidelných kontrolách svetelných reťazcov aj v budúcnosti.*

Graf č. 3 - Percentuálny podiel nevyhovujúcich a nebezpečných výrobkov z celkového počtu výrobkov, ktoré boli odobrané na testovanie za obdobie rokov 2018 až 2025

Napriek každoročným dôsledným kontrolám zo strany SOI, sa na trhu SR neustále sprístupňujú nové druhy svetelných reťazcov, ktoré nielenže nespĺňajú základné predpísané požiadavky platných právnych predpisov, ale svojim nedostatočným konštrukčným vyhotovením môžu ohroziť bezpečnosť a zdravie spotrebiteľov. Je dôležité uviesť, že pokiaľ v minulosti nebol rozdiel v tom, či má výrobca svetelného reťazca sídlo na území EÚ alebo v 3. krajine, posledné roky preukazujú, že drvivá väčšina nebezpečných reťazcov pochádza práve z dovozu, t. j. od výrobcov z 3. krajín.